

1 Korinte 12: 12-27

Het Nieuwe Testament geeft verschillende beelden om het functioneren en het wezen van de christelijke gemeente uit te drukken. Zo spreekt de apostel Petrus bijvoorbeeld in zijn eerste brief (2:5) over de gemeente als een geestelijk bouwwerk met allemaal levende stenen. Gelovigen zijn de stenen, samen vormen ze een bouwwerk en Jezus is de Hoeksteen.

In dezelfde brief in het 5^e hoofdstuk omschrijft Petrus de gemeente als een kudde waarover de oudsten als een herder moeten waken. De oudsten zijn de herders, en de Here Jezus wordt door Petrus de Opperherder genoemd.

Een voor 'maranatha-gelovigen' aansprekend beeld voor de gemeente is het beeld van de bruid die zich rein bewaard voor de Bruidegom. Zoals een bruid uitziet naar de bruiloft mag de christelijke gemeente uitzien naar de dag dat de Bruidegom verschijnt.

De verschillende beelden geven allemaal verschillende accenten, maar telkens staat de Here Jezus centraal. Hij is de hoeksteen van de tempel, Hij is de Opperherder van de kudde, Hij is de Bruidegom van de bruid.

In de tekst van vandaag komt misschien wel het allerbekendste beeld van de gemeente naar voren. Paulus gebruikt het op verschillende plaatsen in het Nieuwe Testament. In Efeziërs 4, in Romeinen 12 en hier in 1 Korintiërs 12. De gemeente als een lichaam. Met elkaar zijn wij de leden van een lichaam en van dat lichaam is de Here Jezus het Hoofd.

Het betoog van Paulus over de gemeente als lichaam volgt op Paulus' ernstige vermaning over de viering van het Avondmaal in Korinte. Ik heb vorige keer uitgelegd dat deze viering een aanfluiting is omdat de rijken zich tijdens de maaltijd, die vooraf ging aan de viering van het Avondmaal, zich volaten en voldronken zodat er voor de armen, die vanwege de lange werkdagen later aanwezig waren, niets overbleef.

Avondmaal vieren is juist met elkaar erkennen dat er geen onderscheid is tussen de leden van de gemeente. Armen en rijken eten allemaal hetzelfde genadebrood. In de gemeente mag geen onderscheid zijn tussen de mensen.

Maar dat wil niet zeggen dat er geen onderlinge verschillen zijn. Er is eenheid tussen de leden, maar er is ook verscheidenheid. En om dat uit te leggen gebruikt Paulus het beeld van het lichaam.

In Korinthe was er behalve het onderscheid tussen rijk en arm ook onderscheid in de

waardering van de verschillende gaven die er zijn. Men gaf hoog op over extatische gaven zoals tongentaal. Mensen die deze gave ontvangen hadden werden als de super-gelovigen gezien. Paulus corrigeert dat in dit gedeelte en daar gaat hij in de volgende hoofdstukken nog mee door. Vooral in het volgende hoofdstuk, 1 Korinthe 13, waar hij de extatische gaven ondergeschikt maakt aan de liefde. Zonder liefde stellen al die bijzondere gaven niets voor. Daar gaan we de volgende keer uitvoeriger naar kijken.

Nu kijken we naar de gemeente als een lichaam. Een lichaam bestaat uit allemaal verschillende lichaamsdelen. Die lichaamsdelen vormen samen één lichaam. En die lichaamsdelen zijn allemaal verschillend. Een hand is anders dan de voet en een oog anders dan het oor. Maar samen vormen ze een prachtige eenheid. Maar dan moeten ze wel ingezet worden ten behoeve van het geheel. Een lichaamsdeel los van het lichaam heeft geen leven in zich. Een geamputeerd lichaamsdeel sterft af. Het moet in verbinding staan met de rest.

Wat Paulus hier minder sterk uitwerkt, maar in Efeziërs 4 weer wel, is dat alle leden in verbinding moeten staan met het Hoofd Christus. Er is een persoonlijke verbinding met het Hoofd. Dat veronderstelt een persoonlijk geloof. Van ieder lid wordt verwacht dat hij of zij verbonden is met het Hoofd, maar ook dat hij of zij zich laat inschakelen om mee te werken aan de opbouw van het lichaam. En God zelf heeft de verschillende lichaamsdelen een plaats gegeven, lezen we in vs. 18. Toen we tot geloof kwamen heeft God ons door de Geest in het lichaam van Christus geplaatst. Dat viel bij de eerste generatie gelovigen logischerwijs samen met de doop. Wie tot geloof kwam werd gedoopt. De discussie over kinderdoop of volwassendoop bestond nog niet omdat er nog geen tweede generatie gelovigen waren. Doop en bekering en dus ook het ontvangen van de Heilige Geest vielen praktisch samen. Wie tot geloof kwam en gedoopt werd kwam door de Geest in gemeenschap met Christus en ook met z'n broeders en zusters. Vandaar dat Paulus in vs. 13 spreekt over het door één Geest tot één lichaam gedoopt worden.

Persoonlijk vind ik het beeld van het lichaam een prachtig beeld. Het brengt verschillende mensen samen. De gemeente is een nieuwe mensheid die voor die tijd niet bestond. Paulus noemt daar twee voorbeelden van.

Het was in Paulus' tijd revolutionair dat Joden en Grieken één geloofsgemeenschap gingen vormen. De Joden beschouwden zich op godsdienstig gebied superieur aan de Grieken. De Grieken waren de onbesnedenen, de heidenen, die de ware God niet

kenden. Maar de Grieken beschouwden de Joodse plattelanders in cultureel opzicht als barbaren.

Ook het samengaan van slaven en vrijen was ongekend in Paulus' tijd. Een slaaf was volgens de Romeinse wetten niet meer dan een stuk gereedschap. Slaven werden meestal schofterig behandeld door hun meesters, en omgekeerd was er bij de slaven een diep gewortelde afkeer van hun meesters. Zo lagen de verhoudingen in de samenleving en het leek onoplosbaar.

Maar zegt Paulus, in het lichaam van Christus worden die tegenstellingen overwonnen. Natuurlijk, een Jood blijft een Jood en een Griek een Griek. Een zwarte blijft zwart, en een blanke blijft blank. Maar die verschillen mogen in het lichaam van Christus niet uitgroeien tot tegenstellingen. Die kloof is overbrugd, want ze zijn allen door één Geest gedrenkt. In het lichaam mag ieder z'n eigen plek hebben. Ieder mens, met z'n eigen achtergrond, met z'n eigen karakter en z'n eigen gaven en talenten.

Waar in Paulus' dagen nog geen sprake van was en in onze tijd wel is het individualisme. Onder invloed daarvan zien we dat door velen zo'n nadruk is komen te liggen op persoonlijk geloof dat de gemeenschap daaraan ondergeschikt is geworden. Persoonlijk geloof is zeker belangrijk, maar het kan doorslaan in het niet langer beseft hebben van de gemeenschap waar gelovigen volgens de Bijbel deel van horen uit te maken. Ik durf de stelling wel aan dat alleen geloven misschien wel mogelijk is, maar geloofsgroei niet. Daarvoor heb je anderen nodig. Wie meent te kunnen geloven zonder medegelovigen doet Gods gemeente te kort en doet zichzelf te kort. We hebben net gezegd dat een lichaamsdeel los van het lichaam onherroepelijk sterft. Je functioneert alleen in samenhang met de rest.

Zondag gaan we avondmaal vieren. Dat moet in de coronatijd op een individuele manier. Maar juist nu moeten we die onderlinge gemeenschap blijven benadrukken. We horen met al onze verschillen bij elkaar. Eén Hoofd, de Here Jezus, verschillende leden, maar toch samen één. En daarom eten we zondag, weliswaar op afstand, van dezelfde tafel, waar onze Heiland de Gastheer is.

En omdat we bij elkaar horen als één lichaam mogen we nu met elkaar en voor elkaar gaan bidden.

AMEN